

Антоан де Сент Егзипери
МАЛИ ПРИНЦ

Ћревод: Бојана Ј. Вукшић

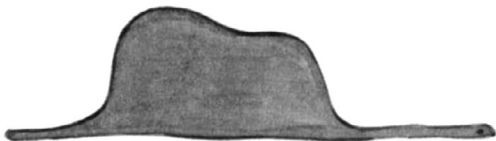
Нови Сад, 2017.

Кад ми је било шест година, видео сам једном приликом предивну слику у некој књизи о прашуми која се звала „Истините приче“. Слика је представљала змијског цара како гута неку звер.

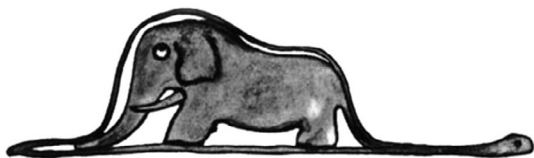
У књизи је писало: „Змијски цар гута своју жртву, не жваћући је. После тога не може да се креће и спава шест месеци док је не свари.“

Због тога сам много размишљао о авантурама у прашуми, и тада сам успео да, оловком у боји, нацртам свој први цртеж. Мој цртеж број 1 изгледао је овако:

Показивао сам своје ремек-дело одраслима и питао их да ли се плаше мог цртежа. Они су ми одговорали: „Зашто бисмо се плашили шешира?“

Међутим, мој цртеж није представљао шешир. Он је представљао змијског цара који је прогутао слона. Тада сам нацртао змијског цара изнутра, да би одрасле особе могле да схвате. Њима све увек треба објашњавати. Мој цртеж број 2 изгледао је овако:

Одрасли су ми препоручили да се оканем цртања змијског цара споља или изнутра и да се позабавим географијом, историјом, рачуном и граматиком. Тако сам у шестој години напустио сјајно сликарско занимање. Био сам обесхрабрен неуспехом свог цртежа број 1 и свог цртежа број 2. Одрасле особе никада ништа не схватају саме, а децу замара да им стално дају објашњења.

Морао сам, дакле, изабрати неко друго занимање и научио сам да управљам авионом. Летео сам свуда по свету. Географија ми је, истини за вољу, много користила. Могао сам на први поглед да разликујем Кину од Аризоне. А то је врло корисно ако човек залута ноћу.

Тако сам, током живота, често долазио у додир са многим озбиљним људима. Дуго сам живео међу одраслима.

Видео сам их сасвим изблиза. То није много поправило моје мишљење о њима.

Када бих срео неког од њих ко би ми се учинио мало бистрији, проверавао сам га својим цртежом број 1, који сам стално чувао. Желео сам да сазнам да ли он стварно разуме. Али, он би ми увек одговарао: „То је шешир.“ Тада му не бих причао ни о змијском цару, ни о прашуми, ни о звездама. Спустио бих се на његов ниво. Говорио бих му о бриџу, о голфу, о политици, и о краватама. Одрасла особа била би веома задовољна што се упознала са тако разборитим човеком.

Тако сам живео сам, без икога с ким бих могао искрено да поразговарам, све док ми се, пре шест година, није десио квар на мотору у пустињи Сахари. Нешто се било сломило у мом мотору. А како нисам са собом имао ни механичара, ни путнике, спремао сам се да покушам да сасвим сам обавим једну тешку поправку. То је за мене било питање живота или смрти. Имао сам воде за пиће једва за осам дана.

Прве вечери заспао сам на песку, хиљаду миља далеко од насељених места. Био сам усамљенији од ма ког бродоломника на сплаву наред океана. Можете онда замислити како сам се изненадио кад ме је у зору пробудио неки чудан гласић. Говорио је:

– Молим Вас, нацртајте ми овцу...

– А!

– Нацртајте ми овцу...

Скочио сам на ноге као погођен громом. Добро сам протрљао очи. Добро погледао, и видео сасвим необичног малишана који ме је озбиљно посматрао. Ево његовог најбољег портрета који сам, касније, успео да нацрам.

Али мој цртеж није, наравно, ни издалека тако заносан као сам узор. То није моја грешка. Одрасли су ме, кад ми је било шест година, обесхрабрили у мом сликарском позиву, те тако нисам ништа научио да цртам, сем змијског цара споља и изнутра.

Гледао сам, дакле, ово привиђење широм отворених очију. Не заборавите да сам се налазио хиљаду миља далеко од било ког насеља. А мој дечачић није ми изгледао ни залутао, ни мртав уморан, ни мртав гладан, ни мртав жедан, ни смртно преплашен. Није ни по чему личио на дете изгубљено усред пустиње, хиљаду миља далеко од било ког насеља. Када сам најзад успео да проговорим, рекао сам му:

– Али шта ти радиш овде?

Он ми тада понови, сасвим тихо, као да жели да каже нешто веома озбиљно:

– Молим Вас, нацртајте ми једну овцу...

Када вас тајанственост обузме сувише снажно, не усуђујете се да не послушате. Ма колико све то изгледало бесмисленим хиљадама миља далеко од настањеног места и у смртној опасности, извадих из џепа хартију и налив-перо. Али се тада сетих да сам у животу, пре свега, учио географију, историју, рачун и граматику, те рекох дечачићу, мало мрзовољно, да не знам да цртам. Он ми одговори:

– Не смета. Нацртај ми овцу.

Како никад нисам цртао овцу, направио сам за њега поново један од два цртежа која сам једино био у стању да

нацртам. Онај што представља змијског цара споља. И био сам запрепашћен кад сам чуо како ми малишан одговара:

– Не! Не! Нећу слона у змијском цару. Змијски цар је врло опасан, а слон је врло гломазан. Код мене је све тако мало. Треба ми овца. Нацртај ми овцу.

Тада почех да цртам.

Он је пажљиво посматрао, па рече:

– Не! Та је већ сасвим болесна. Нацртај ми неку другу.

Цртао сам.

Мој пријатељ се насмеши умиљато, са благонаклоношћу:

– Видиш и сам, то није овца, то је ован. Има рогове. Понових, дакле, још једном свој цртеж, али је и он био одбијен као и претходни:

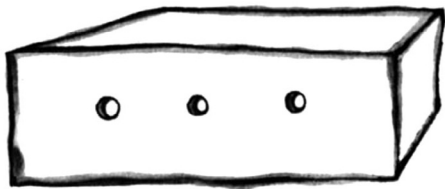

– Та је сувише стара. Ја хоћу овцу која дуго живи.

Тада, немајући више стрпљења, пошто сам се журио да расклопим свој мотор, најврљах цртеж.

И добацих:

– Ово је кутија. Овца коју желиш је унутра.

Био сам врло изненађен када сам видео да се лице мог малог судије развеселило:

– То је баш оно што сам желео! Мислиш ли да ће тој овци бити потребно пуно траве?

– Зашто?

– Зато што је код мене све тако мало.

– То ће јој сигурно бити довољно. Дао сам ти сасвим малу овцу.

Он се нагну према цртежу:

– Није баш тако мала. Гле, заспала је!

Ето, тако сам се упознао с Малим Принцом.

III

Требало ми је доста времена да схватим одакле је дошао. Мали Принц, који ми је постављао много питања, никад није чуо моја. Случајно изговорене речи, мало-помало су ми све откриле. Тако, кад је први пут угледао мој авион (нећу да цртам свој авион, то је исувише тежак цртеж за мене), он ме упита:

– Каква је то ствар?

– То није ствар. То лети. То је авион. То је мој авион.

Био сам поносан што сам му испричао како летим. Тада он узвикну:

– Како? Ти си пао с неба?

– Да – одговорих скромно.

– О! Баш је то чудно!

И Мали Принц се насмеја грохотом што мене много наљути. Желим да се озбиљно схватају моје неприлике. Он настави:

– Значи да и ти долазиш с неба? Са које си планете?

Трачак светлости као да осветли тајну његовог присуства, те га упитих изненада:

– Ти, дакле, долазиш са неке друге планете?

Али он не одговори. Благо је климнуо главом, гледајући мој авион:

– Да, стварно, у овоме ниси могао доћи из даљине.

И он утону у сањарење које потраја дуго. Затим, извади из џепа моју овцу и предаде се посматрању свога блага.

Можете замислити колико је радозналости пробудило у мени то полуповерљиво саопштење о „другим планетама“. Трудио сам се да о томе сазнам што више:

– Одакле долазиш, мали мој? Где је то „код тебе“? Куда хоћеш да однесеш моју овцу?

Он ми одговори после замишљеног ћутања:

– Кутија коју си ми дао је добра, јер може ноћу да јој послужи као кућа.

– Наравно. И ако будеш добар, добићеш и конопац да је дању привежеш. И кочић.

Изгледа да је тај предлог запрепастио Малог Принца:

– Да је вежем? Смешно!

– Али ако је вежеш, одлутаће, изгубиће се...

Мој пријатељ поново крену у смех:

– Али куда би одлутала?

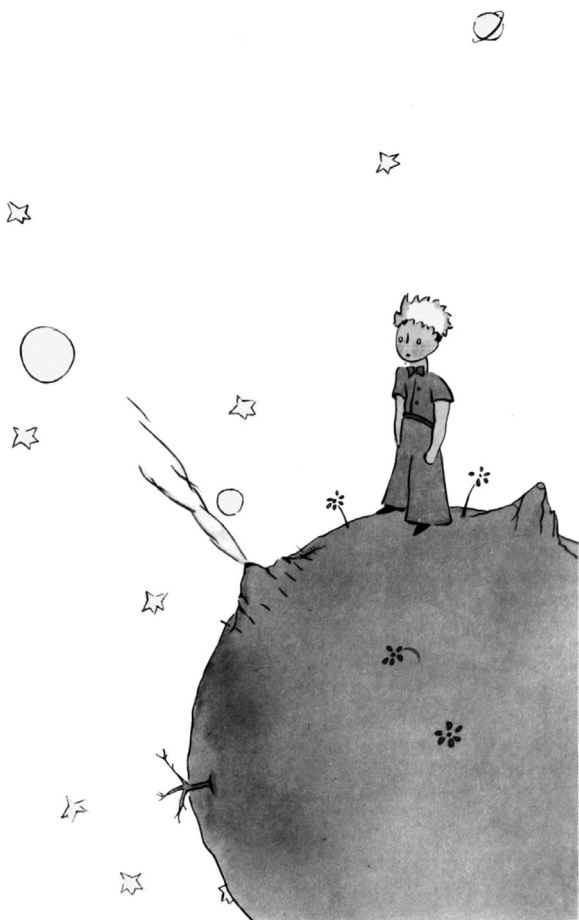
– Било куда. Право испред себе...

Тада Мали Принц примети озбиљно:

– Ништа не смета, код мене је све тако мало!

– И помало, можда тужно, додаде:

– Идући право испред себе, не стиже се баш далеко...

Мали Принц на астероиду Б 612.

IV

Тако сам сазнао још једну веома важну ствар – да је планета на којој је рођен једва мало већа од неке куће.

То ме није много изненадило. Знао сам добро да, осим великих планета као што су Земља, Јупитер, Марс, Венера, којима су људи дали имена, има на стотине других које су понекад тако мале да се једва могу назрети телескопом. Када неки астроном открије једну од њих, он јој уместо имена даје број. Назове је, на пример, „астероид 3251“.

Имам озбиљних разлога да верујем да је планета са које је дошао Мали Принц астероид Б 612. Један турски астроном приметио је телескопом тај астероид 1909. године, и то само једанпут.

Он је тада свечано приказао своје откриће на Међународном конгресу астронома. Али му нико није веровао, због његовог одела. Такве су одрасле особе.

Срећом по астероид Б 612, један турски диктатор је, под претњом смртне казне, наметнуо свом народу европски начин одевања. Астроном је поновио свој приказ 1920. године, врло отмено одевен. И овога пута сви су прихватили његово мишљење.

Испричао сам вам ове појединости о астероиду Б 612 и поверио сам вам његов број, само због одраслих особа. Одрасле особе воле бројеве. Кад им причате о неком новом пријатељу, никад вас не питају о оном што је битно. Никад вам неће рећи: „Каква је боја његовог гласа? Које игре највише воли? Скупља ли лептире?“, него вас питају: „Колико има година? Колико има браће? Колико је тежак? Колико му зарађује отац?“ Тек тада сматрају да га познају. Ако кажете одраслима: „Видео сам једну лепу кућу од црвених цигала са геранијумом у прозорима и голубо-